

## **แผนการจัดการเรียนรู้**

รายวิชา : ประวัติศาสตร์ไทย

ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ :

ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย

เรื่อง : แหล่งเรียนรู้การทอผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก อำเภอกุดรัง

จังหวัดมหาสารคาม

เวลา : 1-2 ชั่วโมง

### **1. หน่วยการเรียนรู้**

ภูมิปัญญาท้องถิ่นและมรดกทางวัฒนธรรมในประวัติศาสตร์ไทย

### **2. สาระสำคัญ**

ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมากเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญของอำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสะท้อนถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม

และประวัติศาสตร์ของชุมชนอีสาน

การศึกษาการทอผ้าไหมลายดังกล่าวช่วยให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคมของชุมชน

รวมทั้งเห็นคุณค่าและร่วมอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไทย

### **3. มาตรฐานการเรียนรู้**

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์และพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ได้

มาตรฐาน ส 4.3

เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย

และการอนุรักษ์

### **4. กิจกรรมการเรียนรู้**

#### **4.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)**

ครูนำภาพหรือผ้าตัวอย่าง ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก

มาให้นักเรียนสังเกต

ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิด เช่น

- นักเรียนเคยเห็นผ้าไหมลายนี้หรือไม่
- ผ้าไหมมีความสำคัญต่อชุมชนอีสานอย่างไร
- เพราะเหตุใดผ้าไหมจึงกลายเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมา

ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง

แหล่งเรียนรู้การทอผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก อำเภอกุดรัง

## **4.2 ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ (35–40 นาที)**

### **กิจกรรมที่ 1 ศึกษาความรู้เกี่ยวกับผ้าไหม**

นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4–5 คน

แต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับ

- ประวัติความเป็นมาของการทอผ้าไหมในอีสาน
- ความหมายของลายสร้อยดอกหมาก
- ขั้นตอนการทอผ้าไหม
- บทบาทของผ้าไหมในวิถีชีวิตชุมชน

จากเอกสาร คลิปวิดีโอ หรือการบรรยายของครู

### **กิจกรรมที่ 2 วิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น**

ครูนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ

**แหล่งทอผ้าไหมในอำเภออุดร**

นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่า

- แหล่งทอผ้ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างไร
- ผ้าไหมสะท้อนวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นอย่างไร

นักเรียนบันทึกข้อมูลลงในใบงาน

### **กิจกรรมที่ 3 นำเสนอผลงาน**

แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาของกลุ่ม

พร้อมอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับ

- คุณค่าของผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก
- แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

## **4.3 ขั้นสรุปและสะท้อนผล (10 นาที)**

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า

- ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมากเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน
- เป็นภูมิปัญญาที่สะท้อนวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
- การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของคนรุ่นใหม่

ให้นักเรียนสะท้อนความคิดเห็น เช่น

“สิ่งที่ได้เรียนรู้จากบทเรียนนี้คืออะไร”

## **5. สื่อและแหล่งเรียนรู้**

- ภาพผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก
- วิดีโอเกี่ยวกับการทอผ้าไหม
- ใบความรู้และใบงาน
- แหล่งเรียนรู้ชุมชน เช่น กลุ่มทอผ้าไหมในอำเภออุดร
- การสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน

## **6. การวัดและประเมินผล**

| วิธีการประเมิน | เครื่องมือ          | เกณฑ์                     |
|----------------|---------------------|---------------------------|
| การตอบคำถาม    | คำถามในชั้นเรียน    | ความเข้าใจเนื้อหา         |
| การทำงานกลุ่ม  | ใบงาน               | ความถูกต้องและการร่วมมือ  |
| การนำเสนอ      | แบบประเมินการนำเสนอ | ความชัดเจนและการวิเคราะห์ |
| การสะท้อนผล    | การแสดงความคิดเห็น  | ความคิดเชิงวิเคราะห์      |

## 7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- รักความเป็นไทย
- มีจิตสาธารณะ
- เห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้